

Utbildningsinspektion i Parkskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Parkskolan den 28 februari och den 1 mars. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Parkskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Parkskolan intervjuades elever, lärare, övrig personal och rektor samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Parkskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	75
Förskoleklass	21
Grundskola	311
Särskola	22

Mitt i Laholm, på höjden intill Stadsparken, ligger Parkskolan. Den är kommunens största skola för förskoleklass och årskurserna 1–6. På skolan bedrivs såväl åldersblandad som åldershomogen undervisning. Arbetet är inriktat på två profiler; kulturhistorisk respektive skapande verksamhet, framförallt musik, teater och drama.

Parkskolan är en relativt stor skola med olika byggnader på en ganska stor tomt. På skolan finns en del av specialenheterna, avdelningen Lunden med träningsklasser och grundsärskoleklasser, integrerade.

Tre av kommunens grundsärskolegrupper, årskurs 1–6, är lokalintegrerade i Parkskolan. Eftersom den obligatoriska särskolan i Laholm är organiserad i ett särskilt rektorsområde med egen rektor berörs inte grundsärskolans verksamhet i denna rapport.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Parkskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Stämningen vid Parkskolan beskrivs av personal och elever som genomgående god. Personalen på skolan kan visa exempel på att eleverna utvecklat sina förmågor att exempelvis samarbeta och ta ansvar. Inspektörerna bedömer att eleverna vid Parksskolan ges möjlighet till utveckling och lärande motsvarande målen för skolformen. Eleverna trivs och känner sig trygga.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- En fördjupad diskussion, om förskoleklassens arbetssätt och på vilket sätt undervisningen skall ligga till grund för den fortsatta skolgången för barnen, behövs.
- Skolans redovisning av kunskapsresultaten bör utvecklas.
- Skolan har inte klargjort de nationella målen för eleverna.
- Skolans arbete för att ge eleverna ett successivt ökat inflytande bör förbättras.
- Skolans arbetsplan bör utvecklas så att utrymme ges för elever och lärare att gemensamt planera och utvärdera verksamheten.
- Arbetet med särskolans integration med grundskolan bör förbättras.

- Rektorn bör utreda om det upprättas åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd och om de får det stöd de är berättigade till.
- Skolans utvärdering och uppföljning av elevernas utveckling mot kursplanernas mål bör utvecklas och ses i ett långsiktigt progressivt perspektiv.
- Skolans gemensamma ansvar för övergången mellan olika skolor och även inom skolan bör förbättras.
- Skolan bör tillse att eleverna ges tillgång till fungerande datorutrustning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolan anordnar ingen undervisning i ämnena hem- och konsumentkunskap och teknik före utgången av årskurs 5 vilket medför att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i ämnet i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplan för grundskola och bilaga 3 till skollagen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan saknar elevens val (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen och bilaga 3 till skollagen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att barnen i förskoleklasserna ges möjlighet till utveckling och lärande men verksamheten kan inte i alla stycken sägas ligga till grund för fortsatt skolgång.

Tabell. *Andel elever vid Parkskolan som har nått målen i de nationella ämnesproven under åren 2002–2005.*

Ämne	2002	2003	2004	2005
Engelska	92 procent	94 procent	84 procent	94 procent
Matematik	86 procent	94 procent	91 procent	81 procent
Svenska	94 procent	97 procent	93 procent	97 procent

Källa: Skolverket

Rektorn och intervjuade lärare menar att ämnena svenska, matematik och engelska är prioriterade. Ett systematiskt arbete saknas när det gäller uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen, även om det finns exempel på sådant som utvärderats. Personalen på skolan kan visa exempel på att eleverna utvecklat sina förmågor att exempelvis samarbeta och ta ansvar, men detta finns inte dokumenterat och diskuteras inte i termer av resultat.

Både lärare och ledning påtalar det påbörjade arbetet med individuella utvecklingsplaner där kravet på tydlig kunskapsredovisning diskuteras. Skolans redovisning av kunskapsresultaten bör utvecklas.

I de åtgärdsprogram som finns på skolan saknas individuella mål knutna till kursplanernas mål att uppnå vilket gör det svårt att avgöra om elever i behov av särskilt stöd når målen i förhållande till de individuella målen. Skolan har inte utvärderat om flickor och pojkar når likvärdiga resultat men vid intervjuerna uppger lärarna att flickorna överlag når bättre resultat, men inga åtgärder har vidtagits med anledning av detta.

En viktig förutsättning för att kunna utöva det inflytande över undervisningen som läroplanen anger är att eleverna har kunskap om målen för utbildningen. Eleverna vid Parkskolan har inte tillräckliga kunskaper om målen för utbildningen, och skolan har inte informerat dem om de nationella målen. Både intervjuer med lärare och elever visar att det är vanligare med diskussioner kring stoffval än kring utbildningsmål. Undervisningen kan inte sägas utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar för sitt lärande eftersom undervisningen är alltför styrd. Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskaper om grundläggande demokratiska värderingar.

Stämningen vid Parkskolan beskrivs av personal och elever som genomgående god. Vid besöket mötte inspektörerna en lugn och trygg miljö och denna bild bekräftades av intervjuade elever och personal. I samband med lektionsbesök kunde inspektörerna konstatera att stämningen var positiv. På skolan finns fungerande arbete för att skapa goda relationer och förebygga mobbning och kränkande behandling. Klassråd och elevråd finns för samverkan kring klassens och skolans övergripande frågor. Skolans uppföljning visar att eleverna trivs på skolan och att de känner sig trygga.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

På Parkskolan finns klassråd och elevråd. En lärare ansvarar för elevrådet, som träffas varannan vecka. Elevrådet diskuterar önskemål om inköp och ordningsregler. Däremot tar de inte upp frågor som rör undervisningen.

Eftersom eleverna endast i ringa utsträckning känner till utbildningsmålen bedömer inspektörerna att eleverna ännu inte har några verktyg att välja stoff och arbetsformer utifrån målbeskrivningar i läroplan och kursplaner. Enligt vad som framkommer vid intervjuer med elever och personal deltar inte eleverna i planering och utvärdering av den dagliga verksamheten, även om enskilda undantag finns. Eleverna ges därför inte förutsättningar att utveckla förmågan till ett successivt inflytande över verksamheten i stort eller över det egna lärandet. Skolans arbete för att ge eleverna ett successivt ökat inflytande bör förbättras.

Skolverket vill uppmärksamma kommunen på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga

och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid besöksstillfället hade Parkskolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Skolan har normer och regler för arbetet som är kända av elever och personal men nuvarande elevråd har inte varit med och tagit fram reglerna.

Skolan saknar ett systematiskt och fungerande kvalitetsarbete vilket innebär att en aktuell kvalitetsredovisning saknas. Skolan har däremot en verksamhetsberättelse där utbildningsnämndens krav på skolorna redovisas. Enligt inspektörerna uppfyller inte verksamhetsberättelsen förordningens krav på en kvalitetsredovisning. Inspektörerna vill påpeka att varje skola årligen skall upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Personalen har, i skolans arbetsplan, brutit ner de nationella kursplanerna. Varje ämne och moment inleds med en text ur de nationella kursplanerna därefter beskrivs vad och hur lärare och elever skall arbeta med det aktuella avsnittet. Planerna revideras regelbundet men det framkommer vid lärarintervjuer att det är vanligare att man för diskussioner kring stoffval än kring mål vilket också återspeglas i arbetsplanen. Intervjuer med både elever och personal visar att man diskuterar och sätter upp delmål, men att dessa inte alltid relateras till målen för utbildningen på längre sikt.

Vid skolan finns några särskolegrupper. Enligt både ledning och personal är dessa grupper endast lokalintegrerade, även om ett visst integrationsarbete förekommer. Enstaka elever i särskolan arbetar vissa tider tillsammans med skolans övriga elever. Några av särskolans elever har sin skolbarnsomsorg tillsammans med övriga skolbarn men det finns också fritidshemsverksamhet som endast riktar sig till särskolans elever. I syfte att öka samverkan har ett arbetslag mer än övriga inlett samverkan. Några av skolans lärare läser tillsammans en bok och diskuterar hur en ökad integration kan ske. Både personal och ledning är överens om att integrationsarbetet kan förbättras.

För elever i behov av särskilt stöd upprättas åtgärdsprogram tillsammans med eleven och föräldrarna. Om en elev behöver mer stöd än den enskilda skolan kan ge, kontaktas elevvårdsteamet för vidare utredning. Skolorna i Laholm har centraliserat organisationen för elevvårdande insatser. Organisationen innebär att det finns ett centralt elevhälsoteam i distriktet, EHT, och en central resurs kallad Tillgången. Enligt lärarna på Parkskolan garanterar inte nuvarande organisation att stöd ges till elever i behov av särskilt stöd. Elevhälsoteamet prioriterar ett par skolor vilket bland annat medfört långa väntetider för övriga skolor, i något fall upp till ett år, innan stöd och hjälp satts in. Under väntetiden försöker undervisande lärare i arbetslagen göra så mycket de kan, men de har svårt att garantera att elever i behov av särskilt stöd verkligen får det stöd de har rätt till. En utvärdering av den nya organisationen är gjord men den har inte presenterats för personalen i skolan. Åtgärdsprogrammen upprättas enligt en gemensam mall för kommunen. Inspektörerna bedömer att rektorn bör utreda om alla elever i behov av särskilt stöd får berättigat stöd.

I skolans arbetsplan för läsåret 2005/06 finns ett antal prioriterade mål. Enligt personal och ledning är det verksamhetschefen som tillsammans med distriktscheferna prioriterat två mål som samtliga förskolor och skolor i kommunen skall arbeta mot. Utöver detta har varje skola ålagts att prioritera ytterligare minst två mål ur barn- och utbildningsnämnden prioriterade mål. Totalt har nämnden prioriterat mål inom fem områden varav ett antal är nationella mål bland annat ett som gäller normer och värden. Utöver dessa mål utvärderas exempelvis ämnet svenska med hjälp av läsutvecklingsscheman. Skolorna i distriktet har gemensamt bestämt att barnen i förskoleklasserna skall testas med hjälp av så kallad screening. En del av utvärderingarna samlas i elevernas portfoliopärmar. Tanken med portfoliopärmarna är att elevens resultat skall tydliggöras för elev och föräldrar samt att pärmen skall bidra till att underlätta övergången till årskurs 7. Pärmen används som underlag vid utvecklingssamtal, där emot har inte mottagande skola visat intresse för portfoliopärmarna. Överlämnandesamtal förekommer och försök har gjorts för att bättre förbereda eleverna inför övergången, men elevernas lärande måste i högre grad ses i ett långsiktigt, progressivt perspektiv och deras sociala miljöbyte vara grundligt förberett.

Utvecklingssamtal genomförs minst en gång per termin, men enligt intervjuade föräldrar handlar dessa företrädesvis om sociala frågor och om kunskapsutvecklingen i ämnena svenska, engelska och matematik. Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan intensifierar sitt arbete med att upprätta dessa planer för varje elev.

Skolorna i kommunen har under senare år präglats av organisationsförändringar och rektorsbyten. Parkskolan har, till skillnad från många andra skolor i kommunen, under flera år haft samma rektor. Rektorn har ett övergripande ansvar för den pedagogiska och administrativa utvecklingen – dock inte för de särskoleklasser som är lokalintegrerade i skolan. För dessa klasser ansvarar en annan rektor. Inspektörerna bedömer att Parkskolan har en väl fungerande skollledning.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Eleverna vid Parkskolan har tillgång till utbildning i samtliga ämnen utom hem- och konsumentkunskap och teknik. Dessa ämnen erbjuds eleverna först när de börjar årskurs 7. Inspektörerna bedömer att skolan måste genomföra undervisning i dessa ämnen för att eleverna skall kunna nå målen i ämnet i årskurs 5. Ämnet svenska som andraspråk erbjuds som en stödåtgärd och inte som ett alternativ till ämnet svenska.

Inspektörerna bedömer att skolan inte anordnar elevens val. Enligt rektorn och intervjuade lärare erbjuds eleverna dessa valmöjligheter inom det ordinarie schemat. Samverkan med distriktets övriga skolor, om att lösa elevens val i ett 1–9 perspektiv, har inte skett. Inspektörerna bedömer att skolorna i samverkan bör organisera undervisningen så att eleverna får sin garanterade undervisningstid i elevens val.

Enligt skolans ledning erbjöds kommunens skolor och även enstaka arbetslag att vara med i försöket med utbildning utan timplan. Det är dock oklart om Parkskolan deltar i försöket. Inspektörerna har inte funnit något dokument som stödjer Parkskolans deltagande i detta projekt.

Verksamheten i förskoleklasserna omfattar minst 525 timmar om året. Lärarna i grundskolan är behöriga i de ämnen de undervisar i. Även skolbarnsomsorgen och förskoleklassen har utbildad personal.

Kompetensutvecklingsinsatserna har inte kopplats till det utvecklingsbehov skolorna har. I några fall har insatserna initierats av andra skäl. Under föregående år minskade kommunens satsning på kompetensutveckling på grund av ett köpstopp som omöjliggjorde genomförandet av planerade utbildningar. Personalen efterfrågar kompetensutveckling knuten till skolans uppdrag även om de anser att de ofta får gå på de utbildningar de själva föreslår inom den ekonomiska ramen.

Skolan var ursprungligen två skolor som byggts samman. Skolhusen har under årens lopp byggts om och till och för ett år sedan firade Parkskolan 90-årsjubileum. I skolan finns ett välutrustat bibliotek. Övriga lokaler bidrar till att undervisningen kan genomföras på ett effektivt sätt. Inspektörerna bedömer dock att datorutrustningen inte är ändamålsenlig för en tidsenlig utbildning eftersom skolans datorer saknar tillfredsställande Internetuppkopplingar. Enligt personalen finns modern nätanslutning framdragen till skolan men den är inte inkopplad. Personalen är också strakt kritisk till den bristande supporten.

Datum	Ort
2006-08-29	Göteborg

Kjell Ahlgren
Ulla-Britt Norin